

Emajõe Suveteatri kapten unistab suurest merest

Teatri- filmi- ja telenäitleja, lavastaja, muusik ja teatrijuht Andres Dvinjaninov on nägupidi tuttav enamusele eestlastest, paljudele on mõni tema kehastatud roll lemmiktegelaseks. Vähemad aga teavad, et Andres on juba aastaid ka pühendunud paadimees, kes kevadel jääminekut sama kannatamatult ootab kui koolipoiss suvevaheaga. Ajakiri Paat käis Andres Dvinjaninoviga kevadise suurvee ajal ringsõidul mööda Emajõe. Üleujutatud luhtade vahel katsetas Andres oma kolleegi Indrek Kalda vastset paati ja meenutas, kuidas ta juba lapsena Emajõe ääres mööduvaid laevu imetledes teadis, et ükskord saab temastki roolimees, kes uhkelt mööda jõge seilab.

Tekst: **Jaano Martin Ots**

Fotod: **Hanno Kask**

Kui Andres Dvinjaninov ajakirja Paat kutsel tigutorni juurde jõudis, oli Indrek Kalda uus paat juba vette lastud ja ka väike prooviring tehtud. Maa-vanem keelas hommikul mootorpaatidega ülesvoolu sõitmise ära, teavitasid jõe ääres viilistavad ja kätega vehkivad politsei-ametnikud paadisõitjaid, üheltki sildilt ega teadetetahvilt jõeäärsetes sadamates ja slippide juures seda infot leida ei olnud. Mis siis ikka, ei saa Sadamateatri juurde, läheme lhaste poole, otsustasime. Emajõgi oli kolme meetri kõrguselt üle kallaste ning ilm päikseline – just paras päev, et teha luhtade vahel väike tiir ja kena kevadet nautida. Sõbra paadi rooli palusime Andrese seepärast, et oma alus polnud tal selleks ajaks veel vette tõstetud.

Andres Dvinjaninov vaatas sõbra uue paadi heakskiitva pilguga üle ning istus juhikohale – oli ju vaja pilti teha. Pisut kiivalt nõustus Indrek lubama Andrese rooli ka piskuseseks proovisõiduks. Selle aasta esimeseks paadisõiduks, nagu selgus. Nägu naerul ja silmad säramas, roolis Andres paadi allavoolu. Jõekaldal mööda libisevaid

maju ja sadamaid vaadates oli tal iga kohaga seoses mõni lugu või meenutus jutustada, niipalju kui uue paadi omaduste üle arutlemise vahel aega jäi.

„Minu jõe le tuleku lugu algab tegelikult lapsepõlvest. Elasin Pärna tänaval, seal-samas, kus mul praegu suvel paat seisab, teisel pool jõge. Kus praegu see valvuriputka paistab, on nüüd suvisel ajal paadisillad sees ja seal on ligi 40 paadikohta. Terve lapsepõlve käisin samas kohas jõe ääres, see oli minu mängumaa. Vaatasin ja imetlesin paate, Progresse ja neid tiibadega aluseid, mis tollal jõel ja sadamates olid. Mu kindlaks unistuseks sai, et kunagi on mul endal paat ja saan jõe peal sõita. Tavaline inimene sai siis jõel liikuda ainult laevaga – vaat sellesamaga, mis seal sadamas seisab. Isegi

Emajõe Suveteatri juhil Andres Dvinjaninovil on paadirooli hoides sihid kindlalt paigas – kõigepealt proovid Emajõel, siis Soome lahele ja edasi Soome Saaristosse!

praegu veel sõidutatakse sellega inimesi lhastesse, aga kes soovib, sel on nüüd võimalusi vee peale pääseda muidugi oluliselt rohkem. Laeva nimi on tänapäeval Pegasus, aga seitsmekümnendatel oli selliseid kogu-ni kolm: Koidula, Kreutzwald ja Vanemuine.

Vaat sellesamaga käisimegi emaga üks-kord sõitmas. Kvissentali taga oli supluskoht, sinna viis inimesi see laev. Olin 6-aastane, kui esimest korda sõitsime. Olime all kajutis, vesi oli kõrgel akna taga ja ma sain elamuse kogu eluks. Aasta oli 1970 ja ma armusin ära vee peal olemisse. Siis minus see teadmine tekkis, et kunagi sõidan ise oma laevaga.

4 aastat tagasi käisin viimaks merekoolis, õppisin väikelaevajuhiks ja tegin eksamid. Olin just edukalt saanud tsikliloa ja mõtlesin, et saan kõigega hakkama, olin sellisel lainel. Saingi hakkama, kuigi navigatsioon oli keerulisem kui alguses arvasin, matemaatika peab väga hea olema. Tegelikud oskused tulid aga ikka praktika käigus. Imetlesin, kuidas sõbrad paadiomanikud manööverdasi oma kalapaatidega kitsastes sadamates ja kalda ääres. Mäletan, kui esimest korda iseseisvalt sildusin, pörutasin pauguga silda sisse. Koolis oli ainus, mida õeldi: kõike tehke varuga, ➔

aga ei õpetatud, kui suur see varu peab olema. No ma siis tegin varuga, räntsatasin sinna silda, hoog oli liiga üleval ja ma ei osanud seda millegi järgi vaadata ka. Õnneks keegi ei näinud ja midagi hullu ei juhtunud.

Mu esimene oma paat tuli ka enamvähem samal ajal kui laevajuhi paberid. Kui nüüd vaadata, et unistus paadimeheks hakata tekkis 1970. aastal, siis üks seda aega läks palju küll. Vahepeal juba enam ei arvanudki, et kunagi jõe peale jõuan, aga kui on kõrval sellised vennikesed, kes eeskujuga näitavad ja mõnikord kaasa kutsuvad, siis ei jää lõpuks muud üle kui endale ka ikka vaadata midagi.

Mu esimene paadiost õnnestus nii hästi, et siiani sõidan ja olen rahul. Kajutiga Flipper 620, Mercury 115 hj päramootoriga, 8-kohaline. Eestist ostsin. Alguses hakkasin küll ajakirjadest nähtud Finnsporti otsima. Aga üks päev helistas Kalda ja soovitas vaatama tulla - sõbral paat müügis. Mees oli seda 5 aastat täiendanud ja viimistlenud, enda jaoks ehitas. Siis aga sündis neil perrelaps ja paat tuli suurema vastu vahetada. Käisin siis ka Soomes vaatamas sarnaseid, aga need seal olid päris jubedad, ühel vahele elektrisüsteem ja teisel tee seda ja toda. Sain aru, et oluline on ikka, kelle käest paadi ostad ja hea peremehe käest saad hea asja. Selle poolest läks mul paadiostuga kohe väga hästi, et müüja osutus erakordselt lahedaks inimeseks. Kui küsitakse, et mida on jõgi ja paadisõit mulle andnud, siis tuleb esimesena pähe, et on vähemalt andnud ühe uue sõbra. Mõnikord juhtub, et müüak-

se paat maha ja siis enam toru ei võeta. Aga talle võin helistada 24/7, kui ise mõnd asja ei tea, alati aitab ja juhendab. Koos laseme paadid sisse ja võtame välja, koos teeme hooldused.

Ükskord oli selline piinlik lugu. Mootoris mingi relee ütles üles, ei laadinud enam akut. Olin öö olnud Võrtsul, kui hommikul selgus, et mootor ei lähe käima. Helistasin sõbrale, ta tuli autoga järgi. Ootas mitu tundi, kuni ma seda paati aerutasin ümber jõekäänakute. Kärevere silla juures lehvitasin talle ja mõtlesin siis, et proovin korraks. Keerasin võtit ja küllap oli aku siis niipalju ennast kogunud, et mootor läks jälle käima. Aga päris koduni seda lõbu muidugi ei jätkunud, poolel teel jäi uuesti ja siis juba lõplikult seisma.

Möödunud suvel jälle sõitsin mingi roika otsa. Enne vees midagi näha polnud, küllap ujus seal üks neist vaiadest, mida kalamehed oma püüniste kinnitamiseks kasutavad. Õrn mütsatus käis ja siis poos mootor ennast vähehaaval kinni. Ehmatasin ära küll, rahvas oli ka veel peal. Sõukruvi oli roika pooleks löönud ja siis justnagu ära laasinud. Läksin vette ja sain ta sealt lahti, õnneks paadil midagi viga ei olnud.

Et mida on jõgi ja paadisõit mulle andnud? No vähemalt ühe uue hea sõbra!

Aga üldiselt on paat ikka tubli olnud. Universaalne, sobib mulle hästi. Vajadusel võtab 30 sõlme kiirust üles, jõuab mugavalt ka Peipsile. Õeldakse, et jõgi ongi huvitavam kui meri, iga kurvi taga on midagi uut ja põnevat vaadata. Mere sirgete ja üksluiste kurssidega harjunud meestele on jõgi täiesti omaette elamus. Emajõel ja Peipsil olengi ise peamiselt liigelnud, mere peal pole selle paadiga käinud. Aga tahaks proovida küll. Elan Viimsis Leppneeme sadama lähedal, aga kahjuks sinna ei saa paate panna. Mõtlesin ühel suvel viia paadi mere peale, et vaataks ka need mererannad ja saared üle. Viimsist lähimad on muidugi Prangli, Aegna, Naissaar... aga miks mitte sõita kaugemale, kuni Saaremaa ja Hiiumaani välja. Ka Soome tahaks sõita oma paadiga, olen Turu Saaristos sõbra paadiga sõitnud - fantastiline. Ja Saimaa järvistul. Millalgi plaanisin, et viiks koguni paadi Saaristosse ja jätakski suveks – käiks vahepeal Eestis tööl ja siis jälle matkaks seal saarte vahel.”

Nõnda mineviku, tuleviku ja oleviku vahel heietades möödub aeg kiirelt. Jõuame rääkida veel Emajõe Suveteatrist, Tartu jõeäärsest arhitektuurist ja sadamatest, Pipi etendusest, kalapüügist, Sadamateatri paadisillast, jetimeestest ja paljust muust. Ära on kontrollitud, et sõbra uue paadi juures on kõik korras ja töötab, isegi klaasipuhastaja, kuigi seda ilusa ilma tõttu vaja polnud. Päike on näo õhetama pannud ja me jõuame tagasi sadamasse. Andres loovutab rahuloleva, kuid tundub, et ka pisut kahetseva naeratusega paadirooli: „Mõnus! See esimene kevadine vee peale saamine ongi see kõige-kõige, talv läbi on ju oodatud!”

